

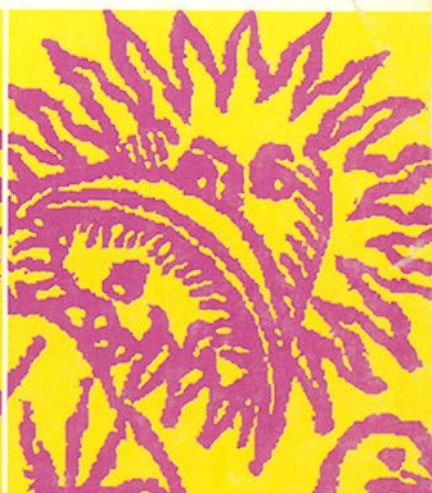
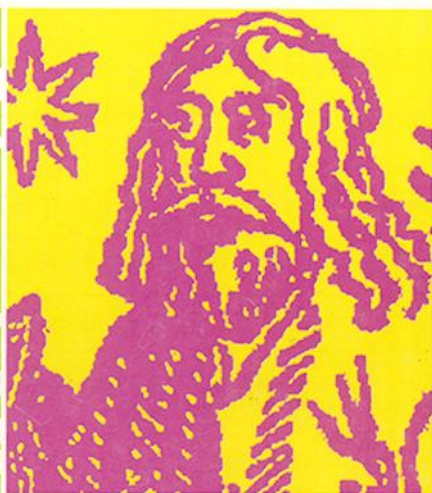
ARCHE

ПАЧАТАК

1-2001

СКАРЫНА

АНАЛІТЫКА ЭСЭІСТЫКА КРЫТЫКА РЭЦЭНЗІІ

Юрась ЛАЎРЫК

"Інтэлектуальнае ашуканства году"

Вінцэсь МУДРОЎ,

Карл ШЛЁГЕЛЬ, Дэн ЯКАБСАН,

"Шляхі і радзімы"

Зьбігнеў БЖАЗІНЬСКІ

"Амэрыка і Эўропа"

100 беларускіх кніг XX стагодзьдзя

Поўныя вынікі апытаньня чытачоў "Нашае Нівы"

ARCHE

п а ч а т а к

1 (15) – 2001

Аналітыка • Эсэістыка • Крытыка • Рэцэнзіі

ЗЬМЕСТ

-
- 3 Юрась Лаўрык: Найбольшае інтэлектуальнае ашуканства
-
- 12 Валерка Булгакаў: Ідэалёгія лукашэнкаўскага рэжыму
-
- 27 Зьбігнеў Бжазіньскі: Жыцьцё з новай Эўропай
-
- 46 Вінцэсь Мудроў: Пошукі радзімы
-
- 50 Карл Шлэгель: Кіёск Эўразія,
альбо Бэрлін як пэрспэктыва і цэнтар
-
- 60 Дэн Якабсан: Літоўская пастараль
-
- 67 Юры Андруховіч: Час і месца, альбо Мая апошняя тэрыторыя
-
- 72 Андрэй Дынько: Resistant Culture
-
- 78 Сто беларускіх кніг XX ст.
-
- 89 Юрась Пацюпа: Мэзальянсы, або Юрлівыя санэты
-

ARCHE-SKARYNA on-line:

<http://arche.home.by> (для карыстальнікаў у Беларусі)

<http://archeweb.hypermart.net> (для карыстальнікаў за межамі Беларусі)

Часопіс ARCHE выходзіць штомесяц.
Выдаецца з 1998 году.

Адрас для долісаў:
220018, Менск-18, а/с 3, ARCHE.
E-mail: arche@arche.org.by
Тэл.: (017) 257-48-69.

Заснавальнік: Андрэй Дынько.
Пасьведчаньне аб рэгістрацыі №1184.
Юрыдычны адрас:
220029, Менск, вул.Кісялёва, 7-54.

Рэдакцыйная калегія:

Уладзімер Адамчык — мастацкі рэдактар
Аляксандра Андрэеўская —

намесьніца галоўнага рэдактара

Валерка Булгакаў — галоўны рэдактар
Юрась Бушлякоў — адказны сакратар
Андрэй Вашкевіч — дызайнэр
Андрэй Дынько — дырэктар
Віалета Кавалёва — карэктарка
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Максім Капран — WEB-дызайнэр
Мікола Раманоўскі — стыль-рэдактар
Андрэй Скурко — распаўсюднік

Аўтары

ЮРАСЬ ЛАЎРЫК

гісторык кнігі, супрацоўнік Скарынаўскай бібліятэкі ў Лёндане, абсалвэнт тэалёгіі і гісторыі Люблінскага каталіцкага ўніверсітэту. Апошнія публікацыі — *Autograph Dedication in the Skaryna Library, London* (Belarusian Chronicles/ Winter 1999, #9–10) і „Даведнік з памылкамі“ ў *ARCHE* (№8–2000).

ВАЛЕРКА БУЛГАКАЎ

галоўны рэдактар часопісу *ARCHE*, укладальнік зборніка „Быць (або ня быць) сярэднеўрапейцам? Сучаснае польскае мысленне“ („Энцыклапедыкс“, 2001). Апошняя ягоная публікацыя ў часопісе — артыкул „Дэжасаваная эліта“ (№4–2000).

ЗЬБІГНЕЎ БЖАЗІНСКІ

палітолаг, памочнік прэзідэнта ЗША па нацыянальнай бяспецы ў 1977–1981 гадох. Нарадзіўся ў Польшчы ў 1928 г. Прафэсар *John's Hopkins University*. Аўтар кнігі „*The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives*“ (*Basic Books*, 1997) (перакладзеная на расійскую, украінскую і польскую мовы). На польскай мове выдаў кнігу „*Główne cele polityki amerykańskiej*“ („*Świat Książki*“, *Warszawa*, 1998).

ВІНЦЭСЬ МУДРОЎ

празаік, жыве ў Полацку, сталы аўтар *Радыё Свабода* і газеты „*Наша Ніва*“. Сярод апошніх ягоных публікацыяў — аповесць „*Іду на таран*“ („*Калоссе*“, 2000).

КАРЛ ШЛЁГЕЛЬ

прафэсар катэдры гісторыі Ўсходняй Эўропы ўніверсітэту Франкфурту-на-Одэры (*Die Europa-Universität Viadrina Frankfurt [Oder]*). У апошнія гады

выйшлі яго кнігі — „*Chronik russischen Lebens in Deutschland 1918–1941*“, „*Go East oder Die zweite Entdeckung des Ostens*“, „*Moskau lesen. Die Stadt als Buch*“. Сёпета ў мюнхенскім выдавецтве „*Hanser*“ убачыла сьвет яго праца „*Promenade in Jalta. Östliche Städtebilder*“.

ДЭН ЯКАБСАН

брытанскі раманіст, эсэіст і крытык. Прэзэнтаваны тут успаміны пра падарожжа на Літву ўвайшлі ў ягоную кнігу „*Heshel's Kingdom*“ (*Hamish Hamilton*, 1997).

ЮРЫ АНДРУХОВІЧ

лідэр новае ўкраінскае літаратуры, аўтар трох пазытных зборак і трох раманаў, укладальнік некалькіх анталёгіі сучаснае ўкраінскае літаратуры, кандыдат філялягічных навук, дасьледчык творчасьці Багдана-Ігара Антонюча. Жыве ў Івана-Франкоўску, цяпер — на стажы ў ЗША. Апошняя кніга — зборнік эсэ „*Дэзарыентацыя на мясцовасьці*“ (Лілея-НВ, 2000). Эсэ перакладзенае з ласкавага дазволу аўтара.

АНДРЭЙ ДЫНЬКО

перакладчык, публіцыст, дырэктар часопісу „*ARCHE*“ і галоўны рэдактар газеты „*Наша Ніва*“. Апошні ягоны артыкул у часопісе „*ARCHE*“ — „*Найноўшая гісторыя яцьвягаў*“ (№6–2000).

ЮРАСЬ ПАЦЮПА

паэт, суўкладальнік і суаўтар анталёгіі паэзіі „*Лябрынты прывіднага замку*“ („*Бязьмежка*“, *Беласток*, 2000), выкладчык катэдры беларускае культуры *Гарадзенскага ўніверсітэту*, працуе над дысэртацыяй, прысьвечанай творчасьці *Максіма Багдановіча*. Жыве ў *Горадні*.

У чарговым сшытку часопіса, рэдагаванага *Генадзем Сагановічам*, можна знайсці артыкулы *Вячаслава Насевіча* „*Карэньшчына: тры стагодзьдзі з жыцця аднаго маёнтку пра гаспадарчае разьвіццё карэнскага мікрарэгіёну, што на Лагойшчыне, у XVI–XIX ст., Бэрггарда Кяры „Лёс беларускіх габрэяў у «Генэральным камісарыяце Беларутэніі», Астрыд Зам „Беларускі нацыяналізм ці нацыяналізм Беларусі“ пра палітычную эвалюцыю краіны за 10 апошніх гадоў, публікацыі Генадзя Сагановіча „Інфлянцыя немцы ў Полацку ў сярэдзіне XIII і пачатку XIV ст.“, *Алены Філатавай* „Нацыянальнае пытаньне і палітыка царскага ўраду ў Беларусі (канец XVIII — першая палова XIX ст.)“, *Андрэя Акары* „Тутэйшыя: «Северо-Западный край» ці «Kresy Wschodnie», пераклад працы *Джыма Шарпа* „Гісторыя «зынізу». У рубрыцы „Гістарыяграфія“ друкуецца праца *Аляся Смаленчука* „*Палякі Беларусі і Літвы XIX — пачатку XX ст. як этнакультурны і сацыяльны фэномэн*“. Як заўжды, у нумары многа рэцэнзіяў.*

Часопіс прадаецца ў менскай кнігарні „*Акадэміка*“.

Скантактавацца з выдаўцом можна

праз электронную пошту bha@history.minsk.by і тэлефон (017) 284-24-21.

